

Педагогічні умови розвитку кар'єрної компетентності майбутніх інженерів-механіків

М. М. Клименко

Національний транспортний університет, асистент кафедри філософії та педагогіки, м.Київ, Україна

Paper received 03.12.2016; Accepted for publication 10.12.2016.

Анотація. У статті обгрунтовано поняття «педагогічні умови», виокремлено і схарактеризовано педагогічні умови розвитку кар'єрної компетентності майбутніх інженерів-механіків – актуалізація уявлень студентів про професійний успіх, формування мотиваційно-ціннісного ставлення до кар'єри; розвиток комунікативних умінь; формування рефлексії досягнень; долучення студентів до процесу прогнозування і планування кар'єри. Проаналізовано результати дослідження ставлення майбутніх інженерів-механіків до обраної професії і професійної діяльності, а також до професійної кар'єри.

Ключові слова: педагогічні умови, інженери-механіки, професійна кар'єра, компетентність.

Вступ. Одним із завдань вищої технічної освіти є створення сприятливих умов для особистісного й професійного становлення майбутніх фахівців, здатних реалізувати найбільш ефективні, соціально прийнятні та затребувані стратегії професійної кар'єри. Особливості професійного становлення та розвитку таких фахівців пов'язані з формуванням у них індивідуально-особистісних якостей (здібностей, професійної відповідальності, самостійності, соціальної активності, уявлення про професійний успіх) і проектуванням кар'єри. Відтак постала необхідність виявити педагогічні умови, що сприятимуть не лише усвідомленому засвоєнню знань, формуванню вмінь і навичок, але й розвитку професійної і кар'єрної компетентності майбутніх інженерів-механіків, актуалізації пошуку нової моделі професійної підготовки, яка стимулює потребу в самореалізації і саморозвитку особистості інженера з експлуатації машин і механізмів.

Короткий огляд публікацій із теми. Поняття «педагогічні умови» використовують у багатьох дисертаційних дослідженнях із проблем професійної підготовки майбутніх фахівців. Однак дослідники часом застосовують однакові методологічні підходи, ігноруючи своєрідність професії і не враховуючи конкретних завдань дослідження.

Сутність педагогічних умов розглядають у педагогічних працях Н. Ашибагіна, А. Ашерова, В. Логвіненка, О. Бражнич, В. Манько та ін. Педагогічні умови трактують як чинники, що впливають на процес досягнення мети. Їх диференціюють у межах двох груп – зовнішні (позитивні відносини викладача і студента; об'єктивність оцінки навчального процесу; місце навчання, приміщення, клімат тощо) та внутрішні (індивідуальні властивості студентів – стан здоров'я, властивості характеру, досвід, уміння, навички, мотивація тощо) [6].

Педагогічні умови В. Манько характеризує як взаємопов'язану сукупність внутрішніх параметрів і зовнішніх характеристик функціонування, що забезпечує високу результативність навчального процесу і відповідає психолого-педагогічним критеріям оптимальності [5].

Педагогічними умовами також вважають обставини, що сприяють розвитку чи гальмуванню навчально-виховного процесу, і характеризують їх як комплекс засобів ефективного здійснення освітнього процесу. На думку О. Бражнич, педагогічні умови – це сукупність об'єктивних можливостей змісту, мето-

дів, організаційних форм і матеріальних ресурсів педагогічного процесу, що забезпечує успішне досягнення поставленої мети [3].

Поглиблюючи і розширюючи зазначені вище твердження А. Ашерова і В. Логвіненка, відзначають, що педагогічні умови повинні мати системний характер, чітко визначену структуру і забезпечувати зв'язки між її елементами, враховувати особливості професійної підготовки студентів у контексті їхньої готовності до професійної діяльності [1].

Випускнику вищого технічного навчального закладу (ВТНЗ) для професійного зростання і розвитку недостатньо оволодіти ґрунтовними знаннями в межах своєї професії. Для сучасної молоді показником успішності життя є досягнення певного становища в суспільстві, що пов'язано з просуванням щаблями статусної, професійної, посадової ієрархії, тобто з професійною кар'єрою. Маючи однакові здібності і можливості, лише окремі особистості спроможні досягти істотних успіхів у професійній діяльності. Тому створення умов для оволодіння технологією проектування осмисленої і самокерованої кар'єри є важливою перевагою навчального закладу [2].

Ми погоджуємося з твердженням В. Петрука, що для професійної діяльності інженера важлива креативність [7]. Вона проявляється не лише у технічній творчості, а й у баченні інженером-механіком автотранспортного профілю перспектив свого професійного майбутнього. Випускник ВТНЗ повинен уміти планувати і координувати розвиток власної кар'єри, бути конкурентоздатним як інженер і спроможним працевлаштуватися на ринку праці як людина, яка адекватно оцінює фаховий потенціал, орієнтується у можливих напрямках кар'єрного саморозвитку, має чіткі уявлення щодо своїх потреб і можливостей у досягненні професійного і кар'єрного успіху.

Мета статті – визначити та схарактеризувати педагогічні умови, що сприяють розвитку кар'єрної компетентності майбутніх інженерів-механіків.

Результати дослідження та їх обговорення. Досліджуючи соціальну природу кар'єрних очікувань як показника розвитку фахівця в процесі професійного становлення, Н. Шевченко і М. Сурякова доводять, що студенти розглядають кар'єру як реальну можливість досягти успіху на основі задіявання (або активізації) власного потенціалу, здобути більш високий щабель особистісного і професійного розвитку, зміцнити професійне і соціальне становище. Майбутні фахівці усвідомлюють, що кар'єра в професії є необ-

хідною, важливою, навіть якщо і складно досягається, а тому враховують фактор часу, який потрібен для реалізації кар'єрних планів [10].

Першою педагогічною умовою формування кар'єрної компетентності майбутніх інженерів-механіків у процесі професійної підготовки вважаємо *актуалізацію їхніх уявлень про професійний успіх, формування мотиваційно-ціннісного ставлення до кар'єри*, потреби в оволодінні базовими знаннями про можливість самореалізації у професійній кар'єрі.

Метою реалізації цієї умови є розвиток у майбутніх інженерів-механіків автотранспортного профілю *мотиваційно-ціннісного і когнітивно-процесуального компонентів* кар'єрної компетентності. Більшість студентів вищих технічних закладів усвідомлюють, що роботодавці зацікавлені в активних, ініціативних фахівцях, які можуть заявити про себе та свої знання і досвід, а також здатні сприймати й акумулювати знання з суміжних галузей наук і своєчасно реагувати на зміни в їхньому змісті. Тому в процесі оволодіння знаннями в галузі інженерії в системі вищої технічної освіти важливо приділяти значну увагу формуванню у майбутнього інженера-механіка автотранспортного профілю не тільки уявлень про професійну кар'єру, а й знань і вмінь із її проектування, навичок активної поведінки на ринку праці. Майбутні інженери-механіки, не маючи цілісного уявлення про стратегію професійного розвитку, не можуть раціонально спланувати кар'єру і визначити реалістичні кар'єрні цілі, зіставити їх зі своїми можливостями й особистісним потенціалом. Так, О. Садон обґрунтовує невідповідність між амбіціями випускника зайняти лідерські кар'єрні позиції та його реальним потенціалом і вимогами ринку праці [8]. До того ж досить часто випускники планують кар'єру не в обраній на момент вступу до ВТНЗ сфері професійної діяльності, а у будь-якій іншій, яка, на їхню думку, негайно відкриває можливості кар'єрного зростання і матеріального добробуту. За даними нашого дослідження, частка таких студентів складає 24,0 % на першому і другому курсах, і 45,4 % – серед випускників.

Однак, дослідники досить оптимістично оцінюють підходи до формування уявлень про кар'єру і розвиток кар'єрної компетентності. Так, В. Шаповалов та А. Івашкін, розглядаючи етап «кар'єрної підготовки» у ВНЗ, вважають, що студенти, вже навчаючись у ВНЗ починають реалізовувати кар'єрні задуми. В їхніх уявленнях про професійну кар'єру відображається індивідуально-особистісне ставлення до неї [9].

У процесі дослідницької діяльності ми виявили різні прояви ставлення майбутніх інженерів-механіків автотранспортного профілю до професійної кар'єри (табл. 1). Було з'ясовано, що більшість студентів-першокурсників (79,5%) визнають професійну кар'єру як бажане позитивне явище, важливе в житті людини. Як видно з таблиці, відсоток респондентів з негативним та індивідуально-особистісним ставленням зростає від початку навчання до 5 курсу, і тільки в магістрів різко спадає. Припускаємо думки про відсутність у системі професійної підготовки інженерів належної уваги до формування реалістичного бачення їхнього майбутнього в нестабільних умовах сьогодення. Проблему вбачаємо не тільки в недостатньому рівні розвитку

кар'єрної компетентності, а й у зневірі студентів впродовж навчання в обраній спеціальності.

Таблиця 1. Ставлення майбутніх інженерів-механіків до професійної кар'єри

	Характеристики ставлення		
	Позитивне %	Негативне %	Індиферентне %
1 курс	79,5	10,2	10,3
2 курс	63,4	12,6	24,0
3 курс	55,0	13,3	31,7
4 курс	42,1	14,7	43,2
5 курс	37,3	16,1	46,6
Магістри	79,4	1,4	19,2

Тенденцію до спаду позитивного ставлення пояснюємо двома причинами. По-перше, серед студентів I – III курсів поступово зникає ейфорія щодо навчання у вищому технічному навчальному закладі за обраною спеціальністю. Після певного періоду адаптації виникає усвідомлення складності процесу здобуття освіти й оволодіння професією інженера-механіка. По-друге, студенти-випускники IV – V курсів замислюються над своїм професійним майбутнім і, як показує досвід, у майбутніх фахівців з несформованим уявленням про професійну кар'єру та недостатньо розвиненою кар'єрною компетентністю, початкове позитивне ставлення до обраної професії загалом й інженерної діяльності зокрема, трансформується у негативне. Відтак, значній кількості студентів стає байдужим рівень професійного розвитку. Такі процеси притаманні випускникам ВТНЗ, які не планують працювати за спеціальністю, а обмежуються отриманням диплома про вищу освіту, оскільки прагнуть працевлаштуватися в інших сферах діяльності.

Сплеск позитиву серед студентів магістратури пояснюємо тим, що це досить обмежений контингент з високим рівнем сформованості уявлень про професійний і кар'єрний розвиток (79,4%). За результатами проведених анкетувань, бесід можемо стверджувати, що від характеристик ставлення до професії і процесу оволодіння нею значною мірою залежить формування таких складових професійного розвитку особистості, як становлення і розвиток ціннісних орієнтацій, уявлень про професійний успіх, світоглядних позицій щодо діяльності інженера.

У сучасних соціально-економічних умовах підходи до кар'єрного розвитку інженера-механіка змінюються. Окрім знань і вмінь у галузі інженерії, набутих у процесі навчання у ВТНЗ, важливим показником у побудові та розвитку професійної кар'єри стає здатність фахівця самостійно обирати рішення і визначати цілі, гнучко адаптуватися до динамічних змін у сфері професійної освіти і виробництва. Цей процес складається з різноманітних подій, досвіду людини в освіті, навчанні, змінах у професійній сфері тощо.

Отже, поліваріативність і комплексність розвитку кар'єрної компетентності майбутнього інженера потребує врахування *готовності до кар'єрного зростання*. Означене утворення розуміємо як деяку сукупність психічних і психофізіологічних особливостей, необхідних для досягнення високих результатів професійної діяльності. З огляду на це, в нашому дослідженні допускали можливість реалізації глибинних особистісних сенсів, мотивів, інтересів, прагнень, що

забезпечують творчу професійну діяльність інженера-механіка автотранспортного профілю.

Другою педагогічною умовою розвитку кар'єрної компетентності майбутніх інженерів-механіків у процесі професійної підготовки у ВТНЗ визначили **розвиток комунікативних умінь, формування здатності до створення середовища**, в якому розвивається вміння спілкуватися, формувати в собі лідерські якості, організаторські вміння. У навчальний процес інтегруємо оволодіння професійними знаннями в галузі менеджменту, вміннями репрезентувати свої досягнення для їх оцінки експертами.

Метою реалізації цієї умови на етапі розвитку комунікативних умінь є інтеграція мотиваційно-ціннісного, когнітивного, діяльнісного, рефлексивно-оцінного компонентів кар'єрної компетентності, що є особливо важливим для розвитку комунікативних якостей майбутнього інженера-механіка. Виокремлюючи специфічні умови, в яких відбувається професійна підготовка і діяльність інженера-механіка, ми акцентуємо увагу на тому, що успіх його кар'єри залежить не тільки від нього особисто, а й від його стосунків із оточенням.

Дослідники звертають увагу на те, що усвідомлення кар'єрних орієнтацій і формування кар'єрної компетентності студентів відбувається переважно під впливом освітнього середовища, і зауважують, що вплив професійного середовища досить обмежений. Загальновідомо, що фахівець не зможе досягти значущих результатів наодинці. Більшості фахівців для кар'єрного розвитку необхідно створити довкола себе активне професійне товариство – налагодити стосунки з колегами, однодумцями, товаришами. Досвідчені колеги можуть допомогти початківцеві у створенні успішної кар'єри, а молодий фахівець зробить суттєвий внесок у досягнутий ними успіх [4]. У зв'язку з цим, у дослідженнях враховували необхідність створення і використання мережі корисних зв'язків і знайомств – «нетворкінг», сутність якого полягає у налагодженні довірливих і довготермінових стосунків із людьми і взаємодопомозі.

Отже, маємо підстави констатувати, що комунікативні якості є важливим чинником кар'єрного успіху майбутнього інженера-механіка, а умовою розвитку його кар'єрної компетентності є розуміння особливостей сучасних комунікацій.

Третьою педагогічною умовою розвитку кар'єрної компетентності майбутніх інженерів-механіків є **формування рефлексії досягнень**. Реалізація цієї умови тісно пов'язана з цілевизначенням та оцінюванням, адже майбутній інженер повинен чітко знати власні цілі й орієнтуватися в них. Рефлексія проводиться під час цілевизначення, у процесі оцінювання своїх досягнень за семестр, за рік. Розрізняють рефлексію колективну і рефлексію власних успіхів. Метою реалізації цієї умови є сформована здатність до самодіагностики значимих для кар'єри професійних якостей, адекватність оцінювання успіхів у навчанні, об'єктивне ставлення до досягнутого рівня професійного і кар'єрного розвитку.

Отже, постає питання про готовність майбутнього інженера-механіка до професійної рефлексії, що поєднує у собі психологічну і соціальну спрямованість інженерної діяльності, рефлексію знань у галузі науки

і техніки та усвідомлення власного успіху. Серед знань, умінь і навичок, що необхідні кожному інженеру-механіку, ми розрізняємо ті, що піддаються рефлексії – знання, актуальні для особистісного розвитку і розвитку професійної кар'єри (про розвиток власних професійних якостей, вміння і навички спілкування в середовищі професіоналів тощо), та інформативні знання, котрі не потребують рефлексивного осмислення (окремі знання з основ інженерії або вміння і навички в галузі механіки). Предметом рефлексії також є набутий інженером досвід.

Четвертою педагогічною умовою розвитку кар'єрної компетентності у професійній підготовці майбутніх інженерів-механіків ми вважаємо **залучення студентів до процесу прогнозування кар'єри, планування і вибудовування її** як процесу самопізнання, самооцінки, саморозвитку і самовдосконалення, утвердження суб'єктно-діяльнісного компоненту кар'єрної компетентності. Метою реалізації цієї умови передбачали формування рефлексивно-оцінного та утвердження діяльнісного компонентів кар'єрної компетентності студентів.

Розглядаючи процес професійної освіти в контексті формування кар'єрної компетентності дослідники доводять, що вибір педагогічних технологій, спрямованих на формування цієї інтегративної якості студентів, повинен базуватися на принципах особистісно-орієнтованої освіти, де студент займає суб'єктну позицію, усвідомлює позитивну професійну Я-концепцію і формує адекватну самооцінку [11].

Серед характеристик суб'єктної позиції майбутніх інженерів-механіків перспективними, тобто спрямованими на кар'єрний успіх вважаємо: усвідомлення, розуміння і прийняття цілей та завдань кар'єрного розвитку; здатність діяти цілеспрямовано, самостійно, відповідально; активність і зацікавленість у розвитку; потреба в самовизначенні і самореалізації; здатність до проектування своєї діяльності і життєвих ситуацій адекватність самооцінки своїх можливостей і здібностей, критичність відносно себе і свого оточення, потреба в самоконтролі; здатність аналізувати діяльність, рефлексивно ставитися до себе, своїх дій, результату, прийнятих рішень. [4]. Цінність даних положень про основні характеристики суб'єктної позиції людини для нашого дослідження пов'язана з розумінням кар'єрної компетентності як інтегративної якості особистості, що характеризується прагненням, готовністю і здатністю реалізувати свій потенціал у соціально-трудовій діяльності.

Висновки. Отже, розвитку професійної і кар'єрної компетентності майбутніх інженерів-механіків, актуалізації пошуку нової моделі професійної підготовки сприяють педагогічні умови – актуалізація уявлень студентів про професійний успіх, формування мотиваційно-ціннісного ставлення до кар'єри; розвиток комунікативних умінь; формування рефлексії досягнень; залучення студентів до процесу прогнозування і планування кар'єри. У процесі дослідження з'ясовано, що 89,7% студентів визнають професійну кар'єру як бажане позитивне явище. Однак відсоток респондентів з негативним та індиферентним ставленням зростає від початку навчання до 5 курсу, і тільки в магістрів різко спадає.

ЛІТЕРАТУРА

- [1] Ашеров А. Т. Методи і моделі оцінки педагогічного впливу на розвиток пізнавальної самостійності студентів / А. Т. Ашеров, В. Г. Логвіненко / – Х. : УІПА, 2005. – 164 с.
- [2] Ашибагина Н.Л. Условия формирования и развития карьерной компетенции студентов вуза [Электронный ресурс] / Н. Л. Ашибагина/ – Режим доступа: Online at <http://mprg.ub.uni-muenchen.de/63999/> MPRA Paper No. 63999, posted 29. April 2015 09:28 UTC.
- [3] Бражнич О. Г. Педагогічні умови диференційованого навчання учнів загальноосвітньої школи : дис. канд. пед. наук : 13.00.07/ О. Г. Бражнич. – Кривий Ріг, 2001. – 238 с.
- [4] Кови С. Правила выдающейся карьеры / Стивен Кови, Дженнифер Колосимо; пер. с англ. М. Мацковской. – М. : Манн, Иванов и Фербер; Эксмо, 2013. – С.146.
- [5] Манько В. М. Дидактичні умови формування у студентів професійно-пізнавального інтересу до спеціальних дисциплін / В. М. Манько // Соціалізація особистості: зб. наук. пр. Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова. – К. : Логос, 2000. – Вип. 2. – С. 153–161.
- [6] Організація самостійної роботи студентів в умовах інтенсифікації навчання : навч. посіб. / [А. М. Алексюк, А. А. Аюрзанайн, П. І. Підкасистий, В. А. Козаков та ін.]. – К. : ІСДО, 1993. – 336 с.
- [7] Петрук В.А. Теоретико-методичні засади формування професійної компетентності майбутніх фахівців технічних спеціальностей у процесі вивчення фундаментальних дисциплін / В. А. Петрук. – Вінниця: «Універсум-Вінниця», 2006. – 292 с.
- [8] Садон Е. В. Профессиональные компетенции как фактор становления профессиональной карьеры будущего специалиста: автореф. дис. на соискание уч. степени канд. псих. наук : спец. 19.00.03 «Психология труда, инженерная психология, эргономика» / Е.В. Садон. – Владивосток, 2009. – 38 с.
- [9] Шаповалов В. Этапы «карьерной подготовки» в ВУЗе / Шаповалов В., Ивашкин А. // Высшее образование в России. – 2006. – № 4. – С.110-112.
- [10] Шевченко Н. Ф. Кар'єрні очікування як показник розвитку фахівця в процесі професійного становлення / Н. Ф. Шевченко, М. В. Сурякова // Актуальні проблеми психології: збірник наукових праць – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2008. – Т.7., вип.16. – С.193-197.
- [11] Янченко И. В. Диагностика сформированности карьерной компетенции студентов в профессиональном образовании [Электронный ресурс] / И. В. Янченко // Педагогическое образование в России. – 2014. – № 4. – С. 42-46. – Режим доступа: <http://elar.uspu.ru/bitstream/uspu/1220/1/povr-2014-04-07.pdf>

REFERENCES

- [1] Asherov A. T. Metodi i modeli otsinki pedagogichnogo vplivu na rozvitok piznaval'noї samostiynosti studentiv / A. T. Asherov, V. G. Logvinenko / – KH. : UIPA, 2005. – 164 s.
- [2] Ashibagina N.L. Usloviya formirovaniya i razvitiya kar'yernoї kompetentsii studentov vuza [Elektronnyy resurs] / N. L. Ashibagina/ – Rezhim dostupa: Online at <http://mprg.ub.uni-muenchen.de/63999/> MPRA Paper No. 63999, posted 29. April 2015 09:28 UTC.
- [3] Brazhnych O. G. Pedagogichni umovi diferentsiyovanogo navchannya uchniv zagal'noosvitn'oi shkoli : dis. kand. ped. nauk: 13.00.07/ O. G. Brazhnych. – Kriviy Rig, 2001. – 238 s.
- [4] Kovi S. Pravila vydayushcheyasya kar'yery / Stiven Kovi, Dzhennifer Kolosimo; per. s angl. M. Matskovskoy. – M. : Mann, Ivanov i Ferber; Eksmo, 2013. – S.146.
- [5] Man'ko V. M. Didaktichni umovi formuvannya u studentiv profesiyno-piznaval'nogo interesu do spetsial'nikh distsiplin / V. M. Man'ko // Sotsializatsiya osobistosti: zb. nauk. pr. Natsional'nogo pedagogichnogo universitetu im. M. P. Dragomanova. – K. : Logos, 2000. – Vip. 2. – S. 153–161.
- [6] Organizatsiya samostiynoi roboti studentiv v umovakh intensifikatsii navchannya : navch. posib. / [A. M. Aleksyuk, A. A. Ayurzanayn, P. I. Pidkasytiy, V. A. Kozakov ta in.]. – K. : ISDO, 1993. – 336 s.
- [7] Petruk V.A. Teoretiko-metodichni zasadi formuvannya profesiynoi kompetentnosti maybutnikh fakhivtsiv tekhnichnikh spetsial'nostey u protsesi vivchennya fundamental'nikh distsiplin / V. A. Petruk. – Vinnitsya: «Universum-Vinnitsya», 2006. – 292 s.
- [8] Sadon Ye. V. Professional'nyye kompetentsii kak faktor stanovleniya professional'noy kar'yery budushchego spetsialista: avtoref. diss. na soiskaniye uch. stepeni kand. psikh. nauk: spets. 19.00.03 «Psikhologiya truda, inzhenernaya psikhologiya, ergonomika» / Ye.V. Sadon. – Vladivostok, 2009. – 38 s.
- [9] Shapovalov V. Etapy «kar'yernoї podgotovki» v VUZe / Shapovalov V., Ivashkin A. // Vysheye obrazovaniye v Rossii. – 2006. – № 4. – S.110-112.
- [10] Shevchenko N. F. Kar'erni ochikuvannya yak pokaznik rozvitku fakhivtsya v protsesi profesiynoho stanovleniya / N. F. Shevchenko, M. V. Suryakova // Aktual'ni problemi psikhologii: zbirnik naukovikh prats' – Zhitomir: Vid-vo ZHDU im. I. Franka, 2008. – T.7., vip.16. – S.193-197.
- [11] Yanchenko I. V. Diagnostika sformirovanosti kar'yernoї kompetentsii studentov v professional'nom obrazovanii [Elektronnyy resurs] / I. V. Yanchenko // Pedagogicheskoye obrazovaniye v Rossii. – 2014. – № 4. – S. 42-46. – Rezhim dostupa: <http://elar.uspu.ru/bitstream/uspu/1220/1/povr-2014-04-07.pdf>

Pedagogical conditions of development of career competence of the future mechanical engineers

M. M. Klimenko

Annotation. The article substantiates the concept of "pedagogical conditions", highlights and characterizes pedagogical conditions for the development of career competence of the future Mechanical Engineers - updates representations of students about professional success, develops motivation and formation of the valuable relation to a career; shapes communication skills; moulds the reflection of achievements; involves students in the process of forecasting and career planning. The results of the research regarding the future mechanical engineers' attitude to their chosen profession, professional activity and career have been analysed.

Keywords: pedagogical conditions, mechanical engineers, professional career, competence.

Педагогические условия развития карьерной компетентности будущих инженеров-механиков

M. M. Klimenko

Аннотация. В статье обосновано понятие «педагогические условия», выделены и охарактеризованы педагогические условия развития карьерной компетентности будущих инженеров-механиков – актуализация представлений студентов о профессиональном успехе, формирование мотивационно-ценностного отношения к карьере; развитие коммуникативных умений; формирование рефлексии достижений; привлечение студентов к процессу прогнозирования и планирования карьеры. Проанализированы результаты исследования отношения будущих инженеров-механиков к выбранной профессии, профессиональной деятельности и карьере.

Ключевые слова: педагогические условия, инженеры-механики, профессиональная карьера, компетентность.